

Пам'ятка для батьків з безпеки дітей на дорогах

Психологічні особливості дітей

Варто пам'ятати, що в кожному віці дитина має особливості психологічного розвитку, які можуть впливати на засвоєння і виконання правил дорожнього руху.

Маленькі діти мають обмежене поле зору. Вони не можуть визначити відстань до автомобіля, так як дорослі і тому не можуть прийняти самостійне зважене рішення, коли можна переходити дорогу.

Діти дошкільного віку можуть мати проблеми з визначенням швидкості руху автомобіля. Більш того, діти в цьому віці нерідко захоплені власними думками, тому елементарно можуть не помітити автомобіль, що наближається.

Завдання батьків - з дитинства вкладати в голову дитини три основних навички поведінки, які дозволять їй без проблем зорієнтуватися в дорожніх ситуаціях в більш дорослому віці.

1. **Зосередження уваги.** У дітей повинен бути до автомата доведений навик зупинитися перш ніж переходити дорогу і витримувати паузу, щоб оцінити ситуацію.
2. **Спостереження.** Навчіть дитину приділяти увагу не тільки рухомих предметам (машинам і громадському транспорту), але і нерухомих предметам, які можуть перекривати огляд проїжджої частини.
3. **Самоконтроль.** При кожному зручному випадку розповідайте дитині, що при перетині дороги необхідно бути зосередженим і на хвилину відкинути всі думки з голови, не відволікатися.

Дуже важливим моментом в навчанні дошкільнят правилам дорожнього руху є розвиток просторового уявлення і уявлення про швидкість руху. Дитина повинна навчитися орієнтуватися в просторі, розуміючи такі поняття, як близько, далеко, ліворуч, праворуч, ззаду, по ходу руху. Також малюкові необхідно правильно сприймати і швидкість руху, як транспорту, так і пішоходів: швидко, повільно, повертає, зупиняється.

Щоб розвинути у дитини зорову пам'ять, закріпити зорові враження, запропонуйте малюкові, повертаючись з ним з дитячого садка, самому знайти дорогу додому, або навпаки, привести вас вранці в дитячий сад.

В процесі навчання дуже важливо не лякати дитину вулицею і транспортом. Адже такий страх так само небезпечний для малюка, як безпечність або неухважність. Потрібно навпаки, розвивати в ньому увагу, зібраність, відповідальність, впевненість і обережність.

Всі ці поняття дитина засвоїть більш міцно, якщо її знайомлять з правилами дорожнього руху систематично та ненав'язливо.

5 методів, які допоможуть привчити дитину до правильної поведінки на дорозі.

1. **Власний приклад.** Маленькі діти завжди повторюють за дорослими, використовуйте це на користь, нехай діти вчаться у вас тільки хорошим манерам.
2. **Розмови.** Звичайна прогулянка може з легкістю перетворитися в захоплюючий урок про безпечну поведінку на дорозі. Розкажіть малюкові, що тротуар - для пішоходів, а дорога - для машин, про світлофор і його роль в дорожньому русі і т.д.
3. **Творчість.** Читання віршів, загадок, дитячих книжок, навчальні мультики, мобільні додатки - все підходить для вивчення правил дорожнього руху. Намалюйте і розфарбуйте дорожні знаки або плакати, щоб допомогти дітям краще їх запам'ятати.
4. **Гра.** Гра - це один з кращих способів навчити дітей тому, що важливо. Можна купити дитині іграшкові автомобілі, автобуси, світлофори, фігурки регулювальників і організувати ігри за сюжетами, що відображають різні ситуації на вулиці.
5. **Перевірка.** Проведіть перевірку - дайте вашій дитині сценарій і запитайте, що треба робити. Наприклад: «Ти граєш з друзями, і ваш м'яч котиться на середину дороги. Щоб ти зробив?» Послухайте відповідь дитини, якщо відповідь малюка помилкова, розкажіть, якими повинні бути його правильні дії.

У молодшому дошкільному віці дитина повинна засвоїти:

- без дорослих на дорогу виходити не можна;
- переходити дорогу можна тільки з дорослим за руку;
- ходити по вулиці слід тільки спокійним кроком;
- рух транспорту на дорозі регулюється сигналами світлофора;
- переходити дорогу можна тільки по пішохідному переходу на зелений сигнал світлофора, переконавшись, що всі автомобілі зупинилися;
- проїжджа частина призначена тільки для транспортних засобів;
- в громадському транспорті не висовувати голову з вікон, не виставляти руки.

В середньому дошкільному віці дитина повинна засвоїти:

- ходити можна тільки по тротуару, не можна бігати по тротуарах, це заважає іншим пішоходам і небезпечно, тому що можна вибігти на проїжджу частину дороги;
- рух на дорозі регулює світлофор;
- основні сигнали світлофора: червоний, червоний одночасно з жовтим, зелений, зелений миготливий, жовтий миготливий;
- вулицю можна переходити тільки тоді і там, де перехід дозволений;
- навіть якщо переходиш за правилами - на зелене світло світлофора і по пішохідному переходу, все одно треба бути обережним, і переконатися, що рух автотранспорту зупинено;
- без дорослих переходити проїжджу частину і ходити по дорозі не можна;
- які є транспортні засоби: автомобіль, мотоцикл, велосипед, мопед, трактор, автобус, трамвай, тролейбус і т.д.

У старшому дошкільному віці дитина повинна засвоїти:

- хто є учасником дорожнього руху: пішохід, водій, пасажир, регулювальник;
- що таке дорога, проїжджа частина, узбіччя, тротуар, перехрестя, лінія тротуарів і узбіч, огорожа дороги, розділова смуга, пішохідний перехід; залізничний переїзд;
- обов'язки пішоходів, обов'язки пасажирів;
- сигнали світлофора і регулювальника;
- попереджувальні сигнали;
- п'ять місць, де дозволяється ходити по дорозі;
- шість місць, де дозволяється переходити проїжджу частину;
- рух через залізничні колії;
- правила поведінки, посадки, висадки в громадському транспорті.
- особливості руху на велосипеді.

Дорожні «пастки», про які повинні знати діти.

- ***Машина, що стоїть - теж небезпека!***

Вона може закривати собою інший автомобіль, який рухається з великою швидкістю. Не можна виходити на дорогу з-за машин, що стоять. В крайньому випадку, треба обережно визирнути з-за стоячого автомобіля, переконатися, що небезпека не загрожує і тільки тоді переходити дорогу.

- ***Не можна обходити автобус, що стоїть, ні спереду, ні ззаду!***

Автобус, що стоїть закриває собою ділянку дороги, по якій в цей момент може їхати автомобіль. Від зупинки треба рухатися в бік найближчого пішохідного переходу і там перейти вулицю.

- ***Треба передбачити приховану небезпеку!***

З-за автомобілю, що стоїть, будинку, паркану, кущів та ін. може несподівано виїхати машина. Для переходу дороги потрібно вибрати таке місце, де дорога проглядається в обидва напрямки. В крайньому випадку, можна обережно визирнути з-за перешкоди, переконатися, що небезпеки немає, і тільки тоді переходити дорогу.

- ***Машина наближається повільно, і все ж треба пропустити її.***

За машиною, що повільно рухається може ховатися автомобіль, що йде на великій швидкості. Дитина часто не підозрює, що за однією машиною може бути прихована інша.

- ***І біля світлофора можна зустріти небезпеку.***

Сьогодні на дорогах міста ми постійно стикаємося з тим, що водії автомобілів порушують Правила дорожнього руху: мчать на високій швидкості, ігноруючи сигнали світлофора і знаки переходу. Тому недостатньо навчити дітей орієнтуватися на зелений сигнал світлофора, необхідно переконатися, що небезпека не загрожує. Діти часто міркують так: «водії мене бачать і пропустять», але нажаль вони можуть помилятися.

- ***«Пустинну» вулицю не можна перебігати не дивлячись.***

На вулиці, де машини з'являються рідко діти, вибігають на дорогу, попередньо не оглянувши її, і потрапляють під машину. Виробіть у дитини звичку завжди перед виходом на дорогу зупинитися, озирнутися, прислухатися - і тільки тоді переходити вулицю.

- ***На вулиці йти з дорослим за руку!***

Діти, перебуваючи з дорослими на вулиці, часто покладаються на них і зовсім не спостерігають за дорогою. На вулиці діти відволікаються на всілякі предмети, звуки, не помічають машин, думаючи, що шлях вільний, вириваються з рук дорослого і біжать через дорогу.

Регулярно повторюйте дітям такі установки:

- перед тим як вийти на проїжджу частину, зупинись і скажи собі: «Будь обережний»;
- коли виходиш з іншими дітьми на проїжджу частину, залиш розмову, зосередься і скажи собі і друзям: «Будьте обережні»;
- чекай, навіть якщо немає машин, щоб йти тільки на зелений сигнал світлофора,;
- ніколи не вибігай на дорогу перед автомобілем, що наближається: водій не може зупинити машину відразу;
- для того, щоб перейти дорогу знайди пішохідний перехід, а якщо поблизу його немає, перед тим як вийти на проїжджу частину, переконайся, що зліва і справа немає машин;
- не виїжджай на проїжджу частину на роликівих ковзанах, велосипеді, самокаті, санках;
- не грайся в м'яч і інші ігри поряд з проїжджою частиною;

- переходи дорогу тільки під прямим кутом, а не навскоси, інакше ти будеш довше перебувати на ній і можеш потрапити під машину;
- ніколи не поспішай, знай, що бігти по дорозі не можна.

Поки діти маленькі, навчіть їх правилам безпечної поведінки на дорозі, тоді ви будете спокійні, відпускаючи дитину одну в школу або на прогулянку.

Пам'ятайте! Дитина вчиться законам вулиці, беручи приклад з вас - батьків або інших дорослих. Нехай ваш приклад вчить дисциплінованої поведінки на вулиці не тільки вашу дитину, а й інших дітей.

Намагайтеся зробити все можливе, щоб захистити дітей від нещасних випадків на дорогах!